

Informace k nákupu elektřiny a zemního plynu na burzovním trhu

Českomoravská komoditní burza Kladno (ČMKBK) otevřela v závěru roku 2009 trh se *silovou elektřinou v rámci sdružených služeb dodávky elektřiny* (dále SSDE). V červenci 2010 pak rozšířila možnosti nákupu energií o trh se *zemním plynem v rámci sdružených služeb dodávky zemního plynu* (SSDP) a v roce 2011 doplnila škálu energetických komodit o *elektřinu bez sdružených služeb dodávky elektřiny* (DE). Obchodování s těmito komoditami probíhá v sekci Energetická burza, kde se obchoduje na elektronickém parketu aukčním způsobem.

Komodita **silová elektřina v rámci SSDE**, kterou je možné na Energetické burze ČMKBK nakupovat, představuje fyzickou dodávku elektřiny pro konečné spotřebitele (nikoliv domácnosti). Předmětem obchodování je dodávka elektřiny do odběrných míst zákazníka (odběratele) na území České republiky, a to s převzetím závazku odběratele odebrat elektřinu z elektrizační soustavy a s přenesením odpovědnosti za odchylku na držitele licence na obchod s elektřinou (dodavatele) podle energetického zákona a navazujících prováděcích předpisů v platném znění, včetně zajištění distribuce elektřiny a systémových služeb.

Komodita **zemní plyn v rámci SSDP** představuje fyzickou dodávku plynu pro konečné spotřebitele (nikoliv domácnosti). Jedná se o dodávku do odběrných míst zákazníka (odběratele) na území České republiky s převzetím závazku odběratele odebrat plyn z distribuční soustavy a s přenesením odpovědnosti za odchylku na držitele licence na obchod s plynem (dodavatele) podle energetického zákona a navazujících prováděcích předpisů v platném znění, včetně zajištění distribuce zemního plynu a systémových služeb.

Obchodování s oběma energiemi pro konečné odběratele není v ČR žádnou novinkou. Moderním trendem je obchodování s nimi na burzovním trhu a s tím spojený přínos pro veřejné zadavatele. Podle § 23 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách může být veřejná zakázka na dodávky zadána v jedním řízení bez uveřejnění mimo jiné též tehdy, pokud jde o dodávky nakupované na komoditní burze. Zákon zde vychází ze skutečnosti, že je-li nákup realizovaný na komoditní burze, je výběrové řízení už ze samého principu transparentní, protože je osloven trh v celé své šíři se zajištěním dostatečného počtu nabídek.

Hlavní charakteristiky burzovního systému z pohledu odběratele v oblasti veřejné správy

1. Na burze s dlouhodobě vyvíjeným a kultivovaným trhem nakoupí odběratel objektivně vždy za nejlepší možnou cenu, jaké lze na trhu v době nákupu dosáhnout.
2. Burzovní obchodní systém je nástrojem pro efektivizaci a ekonomizaci veřejné správy zejména prostřednictvím podpory centralizace nákupu a jeho elektronizace:
 - zvětšení objemu poptávky vede k zlepšení nabídkových cen od dodavatelů;
 - dochází k úsporám administrativních nákladů při výběru dodavatele elektřiny.
3. Využití burzovního elektronického systému umožňuje dokonalou soutěž dodavatelů.
4. Dochází k efektivnímu oslovení celého trhu, tj. všech potenciálních dodavatelů, v jeden okamžik, čímž je také zajištěna transparentnost obchodů.
5. Rychlosti procesu nákupu je dosaženo využitím standardizovaných postupů, které jsou vzhledem k burzovnímu mechanismu obchodování podstatně rychlejší než při běžném postupu podle zákona o veřejných zakázkách.
6. Proces nákupu je zajištěn optimálním legislativním rámcem tvořeným zákonem o komoditních burzách, energetickým zákonem a jeho prováděcími předpisy a zákonem o veřejných zakázkách.
7. Po úspěšném střetu nabídky s poptávkou jsou burzou generovány smlouvy. Účastníkům obchodů tak odpadá náročná administrativa spojená s jejich uzavíráním.
8. Burzovní trh je už ze samého principu nejbezpečnějším prostředím pro obchodování, neboť je jištěn víceúrovňovým kontrolním a garančním systémem.

Součástí tohoto systému jsou zejména tyto prvky:

- Zákonné požadavky kladené jak na burzu samotnou, tak na účastníky obchodování, tedy zejména dohodce a licencované obchodníky.
- Burzovní pravidla, která jsou všichni účastníci obchodování povinni dodržovat, zavádějí vyšší nároky charakteristické pro organizovaný trh komodit a přispívají ke kultivaci a transparentnosti trhu.
- Elektronický systém, jenž garantuje plnění podmínek obchodování tím, že umožňuje účastníkům trhu pohybovat se pouze ve vymezeném prostoru vytvořeném předem definovanými parametry.
- Bezpečnost nakládání s daty, která je na řádově kvalitativně vyšší úrovni než v komerční sféře.
- Státní dozor nad komoditní burzou, vykonávaný prostřednictvím Ministerstva průmyslu a obchodu.

Přidaná hodnota této formy nákupu pro odběratele

Burzovní systém pro obchodování dodávek elektřiny a plynu konečnému zákazníkovi přináší odběratelům v pozici veřejných zadavatelů (krajské úřady, města, obce, ústřední orgány státní správy a jimi řízené organizační složky a organizace atd.) možnost výrazných úspor nákladů na energie.

Nástroji k úsporám jsou centralizace nákupu vytvořením institutu centrálního zadavatele a elektronizace procesu nákupu v bezpečném burzovním prostředí.

Při nákupu na komoditní burze odběratel také nemůže nikdy nakoupit hůře, než jsou jím nastavené maximální cenové limity.

Veřejný zadavatel nemusí vytvářet ad hoc zadávací dokumentaci k veřejné zakázce, celý proces probíhá jednoduše a oproti běžnému postupu ve zkrácených lhůtách v rámci burzovních pravidel a uzancí, de facto jen vyplněním standardizovaných formulářů.

Kroky vedoucí k rychlému nákupu na burze

Proces nákupu elektřiny a zemního plynu na burze se skládá z několika snadno zvládnutelných kroků. Zájemce se zkontaktuje s burzou, respektive s dohodcem, tj. členskou společností burzy, které burzovní komora udělila souhlas ke zprostředkování obchodů. Dohodce zájemci zajistí registraci a přípravu nákupu na burze.

ČMKBK i její dohodci disponují proškoleným personálem s dlouhodobými zkušenostmi v oblasti energetiky, transparentních metod obchodování a kontraktace. Zejména makléři dohodců jsou připraveni poskytnout zájemcům komplexní servis, včetně analýzy stávajících odběrů energií.

Kontakty

V případě zájmu o bližší informace lze kontaktovat generálního sekretáře ČMKBK (tel. 312 818 040, fax 312 818 049, e-mail rostislav.dubsky@cmkbbk.cz), úsek burzovních obchodů (tel. 312 818 045, e-mail simona.wildova@cmkbbk.cz) či přímo některého z dohodců, který poskytne podrobný informační servis, resp. který zajistí registraci i následné přihlášení poptávky. Seznam dohodců je k dispozici na webových stránkách burzy www.cmkbbk.cz v sekci Energetická burza, rubrice Manuál obchodování.

Perspektiva burzovního trhu s elektřinou a plynem

Burzovní mechanismy, centralizace poptávek a konkurenční prostředí mají jednoznačně příznivý vliv na vývoj kontrahovaných cen a objemy obchodů. Energetická burza ČMKBK se stala centrálním tržním místem, na němž jsou přítomni zejména velcí a střední odběratelé elektřiny a zemního plynu spolu s relevantními hráči na trhu s dodávkou těchto energií konečnému zákazníkovi.

Českomoravská komoditní burza Kladno vznikla v roce 1995 dle zákona č. 229/1992 Sb. o komoditních burzách a na základě státních povolení udělených Ministerstvem průmyslu a obchodu (pro oblast průmyslových komodit) a Ministerstvem zemědělství (pro oblast agrárních komodit). V současnosti je oprávněna organizovat obchodování s řadou průmyslových a agrárních komodit, odpadů a energií. Obchodování s energiemi organizuje ČMKBK v samostatné sekci Energetická burza od roku 2003, trh s dodávkou energií konečným zákazníkům byl zřízen v závěru roku 2009. Prostřednictvím burzovního elektronického systému byly doposud zobchodovány energie v celkovém objemu více než 8 mld. Kč.

Charakteristiky burzovního systému pro obchodování dodávek elektriny a plynu pro konečné odběratele

A) TRANSPARENTNOST

Z pohledu soutěže a nediskriminace je obchodování na burze považováno za nejtransparentnější ze všech možných způsobů, jedná se vlastně o dokonalou soutěž.

Dochází k efektivnímu oslovení celého trhu, tj. všech relevantních dodavatelů v jeden okamžik, čímž je principiálně zajištěna transparentnost obchodů. Proto ani proti výsledku obchodování není možné podávat podněty či návrhy na zahájení řízení a činit jakékoli úkony u Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. ÚOHS není ani dohledovým orgánem nad činností komoditní burzy, ta je zvláštní institucí, zřízenou podle zákona č. 229/1992 Sb., o komoditních burzách. Dohled nad činností burzy je vykonáván zejména prostřednictvím burzovních komisařů v gesci příslušných ministerstev (zejm. Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR) a dále prostřednictvím statutárního orgánu, kterým je burzovní komora, jejíž část jmenuje orgán státního dohledu.

Jiné formy realizace veřejné zakázky, včetně využití elektronické aukce jako prostředku pro hodnocení nabídek v rámci zadávacího řízení dle zákona o veřejných zakázkách, se může obchodu na komoditní burze z pohledu transparentnosti pouze přiblížit.

Celý legislativní rámec procesu nákupu na burze je tvořen zejména zákonem o veřejných zakázkách, zákonem o komoditních burzách, energetickým zákonem a jeho příslušnými prováděcími předpisy.

B) EKONOMICKÁ VÝHODNOST

Na komoditní burze je už ze samého principu (a s ohledem na transparentnost a mnohaletou existenci, kultivaci a vývoj burzovního trhu) zajištěn obchod za objektivně nejlepší možnou cenu na trhu v daném čase (období nákupu), což u jiné formy veřejné zakázky, a to ani s využitím elektronické aukce, zaručit při nejlepší vůli není možné. Oproti tomu ekonomická výhodnost nejlepší nabídky v otevřeném nebo v užším zadávacím řízení je zásadně ovlivněna kvalitou podmínek a parametrů uvedených v ad hoc vytvářené zadávací dokumentaci, což platí i při zadávacím řízení s využitím elektronické aukce.

Některé principy zajišťující fakt, že na burze lze dosáhnout nejvýhodnější ceny při nákupu energií:

- dodavatelé jsou předem registrováni v burzovním systému, nikdo ze soutěžitelů tedy zbytečně nevypadne při soutěži z formálních důvodů,
- nemůže dojít k chybám při nastavování parametrů a podmínek nákupu v zadávací dokumentaci zadavatele, které mohou vést k omezení účasti dodavatelů v soutěži nebo zhoršování nabídkových cen dodavatelů,
- zadavatel má k dispozici konzultanta v podobě pracovníků (makléřů) dohodce, což má vliv na stanovení podmínek odběratele při nákupu, dobré načasování atd.,
- při střetu nabídky s poptávkou v burzovní el. aukci je obchod automaticky ihned platný a odpadá riziková přírážka, kterou si při jiné formě veřejné zakázky dodavatel zahrnuje do nabídkové ceny.

Pro ekonomickou výhodnost realizace nákupu energií prostřednictvím komoditní burzy svědčí i další (nepřímé, administrativní) významné úspory, vyplývající z dalších hodnotících kritérií (viz C, D, F), a stejně tak, byť těžko jednoduše propočitatelná, eliminace rizik a možných škod (viz E).

C) FLEXIBILITA

Vzhledem k minimální časové lhůtě od vyhlášení poptávky k samotnému nákupu může zadavatel velmi pružně reagovat na cenový vývoj trhu. To je zásadní rozdíl oproti klasické veřejné zakázce, resp. elektronické aukci, kde se jedná o proces několikaměsíční, a to i v případě, pokud nejsou podány námítky, resp. podněty a návrhy na zahájení řízení u ÚOHS a kde přesnou dobu nákupu prakticky načasovat nelze.

Je-li poptávka zadavatele připravena, trvá nákup na burze max. 2 týdny. Z toho registrace zadavatele a poptávky zabere cca 3 dny, 1 týden je na informaci a přípravu dodavatelů, 1 den na samotné obchodování, 1 až 3 dny trvá vygenerování smluv (dle počtu) mezi odběratelem a dodavatelem.

D) JEDNODUCHOST

Veřejný zadavatel nemusí při nákupu na burze vytvářet zadávací dokumentaci k veřejné zakázce, celý proces probíhá jednoduše a oproti běžnému postupu ve zkrácených lhůtách v rámci burzovních pravidel a uzancí, de facto jen vyplněním parametrů a podmínek poptávky zadavatele do standardizovaných formulářů.

Obchod proběhne elektronicky, dodavatelé v burzovním systému takto obchodují opakovaně, takže je všem všechno jasné, není prakticky prostor pro chyby. Standardizované postupy jsou vzhledem k burzovnímu mechanismu obchodování podstatně rychlejší než při otevřeném či užším zadávacím řízení. Po úspěšném střetu nabídky s poptávkou jsou burzou generovány smlouvy, které podepíší makléři dohodců a celý proces kontraktace je pro obě strany obchodu hotov.

Účastníkům obchodů tak odpadá náročná administrativa spojená s jejich uzavíráním. Dochází k dalším úsporám celkových administrativních nákladů při výběru dodavatele.

E) BEZPEČNOST

Nákup energií prostřednictvím komoditní burzy také eliminuje, příp. alespoň omezuje všechna známá rizika, která se při výběru dodavatele mohou vyskytnout. Jedná se například o riziko špatně nastavených kvalifikačních kritérií dodavatele (diskriminace či benevolence), riziko nepodepsání smlouvy vítězným dodavatelem a z toho vyplývající nutnost opakování zakázky (zadavatel se potom může dostat do situace, kdy už nestihne realizovat novou zakázku), riziko úspěšného podnětu či návrhu na zahájení řízení neúspěšným účastníkem zadávacího řízení či jakoukoli třetí osobou a následné uložení nápravného opatření a sankce od ÚOHS, riziko špatného načasování nákupu (při náhlém růstu cen zadavatel musí dokončit proces veřejné zakázky a nakoupit za aktuálně vysokou cenu, resp. při náhlém poklesu cen na trhu této situace nemůže využít a dobře nakoupit), riziko úniku dat, ovlivnění soutěže atd.

F) PROFESIONÁLNÍ PROSTŘEDÍ

Nákup specifických komodit, kterými jsou energetické komodity – elektřina a zemní plyn, je výhodné realizovat na specializovaném trhu.

Právě proto burza také tento specializovaný trh organizuje. Na burze není a nebude ani v budoucnu možné nakupovat např. automobily, počítače, stavební zakázky atd., pro jejichž pořízení jsou určeny jiné formy veřejné zakázky, resp. jiné nástroje, např. elektronické aukce.

Elektronický obchodní systém burzy pro obchodování energií je postupně vyvíjen s ohledem na znalost trhu a energetických komodit již 10 let a je pro potřeby obchodování plně optimalizován.

Burza i její dohodci disponují proškoleným personálem s dlouhodobými zkušenostmi v oblasti energetiky, transparentních metod obchodování a kontraktace. Zejména makléři dohodců jsou schopni poskytnout komplexní servis, včetně analýzy stávajících odběrů energií, resp. nastavení optimálních parametrů poptávky, načasování nákupu atd., aby výsledný efekt byl co nejlepší.

Doplňující popis:

Smluvní vztah

Smluvní vztahy mezi odběratelem a dodavatelem elektřiny a plynu upravuje Energetický zákon a příslušné prováděcí předpisy. Smlouva, která je na burze mezi dodavatelem a odběratelem uzavírána, je standardní Smlouvou o sdružených službách dodávky podle Energetického zákona, přičemž odběratel si před vlastním nákupem volí v tzv. Přihlášce aukce podstatné parametry vlastní dodávky, jako jsou např. platební podmínky, volba a způsob zálohování, období vyúčtování apod. Smlouva je tedy na jedné straně burzou unifikována, ale zároveň obsahuje odběratelem požadované parametry. Stávající praxe potvrdila, že tento přístup je jak pro odběratele, tak pro dodavatele plně vyhovující.

Kvalita dodavatele

Otevřené nadlimitní výběrové řízení umožňuje a ukládá zadavateli stanovit si kvalifikační kritéria, která musí potenciální dodavatel splnit. Tato skutečnost je ovšem i velkým rizikem celého procesu, protože nastavená kritéria nesmí být diskriminační a musí být zjevně přiměřená velikosti, složitosti a technické náročnosti veřejné zakázky, která je předmětem otevřeného výběrového řízení, což bývá velmi často napadáno účastníky zakázek (viz příslušná rozhodnutí ÚOHS).

Přílišná benevolence naopak může vést k vysoutěžení dodavatele, jehož rizika z pohledu bezpečnosti zajištění dodávek jsou významná. Současná situace na trhu energií tato rizika aktuálně zvyšuje.

Kvalifikace dodavatelů na burze je stanovena profesionálně s ohledem na cca desetileté zkušenosti burzy s tímto trhem. Podmínky burzovní registrace dodavatelů jsou z důvodu ochrany celého trhu podstatně přísnější, než by je mohl stanovit jakýkoliv veřejný zadavatel. Na burze jsou nicméně registrováni všichni relevantní a seriózní dodavatelé působící v ČR.

Soutěž

Obchodování s elektřinou a plynem na komoditní burze probíhá na elektronickém parketu formou elektronické aukce. Nákupy odběratelů jsou tak soustředěny na jednom centrálním tržním místě, kde jsou přítomni dodavatelé. Oproti elektronické aukci v pojetí zákona o veřejných zakázkách neprobíhá celá řada formálních administrativních úkonů, jako je předběžné posouzení a hodnocení nabídek, a která jinak vedou k prodlužování a prodražování celého procesu.

Prostředí:

Burzovní trh je už ze samého principu nejbezpečnějším prostředím pro obchodování, neboť je jištěn víceúrovňovým kontrolním a garančním systémem. Burza je prostřednictvím Ministerstva průmyslu a obchodu dozorována státem, plní zákonné požadavky kladené jak na burzu samotnou, tak na účastníky obchodování.

Shrnutí:

Nákup energií na Českomoravské komoditní burze Kladno je ze všech možných způsobů soutěžního výběru dodavatele energií způsob objektivně NEJTRANSPARENTNĚJŠÍ (je účastníky obchodování také standardně medializován), z hlediska dosažené ceny NEJVÝHODNĚJŠÍ (soutěž na burze je plně funkční, o čemž svědčí úroveň cen dosahovaných na burze, principy i jednotlivé parametry burzovního systému umožňují dodavatelům nabídnout nejlepší ceny na trhu v čase nákupu), vzhledem k burzovním pravidlům a uzancím také způsob NEJJEDNODUŠŠÍ (zejména není nutné vytvářet žádnou zadávací dokumentaci k veřejné zakázce), NEJBEZPEČNĚJŠÍ (účastníci trhu nemají důvod ani titul pro návrh na řízení u ÚOHS) a také NEJRYCHLEJŠÍ (připravený nákup na burze lze realizovat bez problémů do 14 dnů a lze jej také optimálně načasovat).

Využití specializovaného burzovního trhu pro nákupy energií tedy vede z pohledu odběratele v pozici (veřejného) zadavatele k celkové efektivizaci nákupního systému.

Obchodování se silovou elektřinou a se zemním plynem na Českomoravské komoditní burze Kladno (dále ČMKBK nebo burza)

Jak na burze nakupovat energie

1. Přijetí rozhodnutí

Zadavatel přijme rozhodnutí, že nakoupí elektřinu nebo plyn jednoduchým, efektivním, bezpečným, ekonomickým, transparentním a časově nenáročným způsobem plně v souladu se zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, prostřednictvím komoditní burzy.

Vhodným podkladem pro takové rozhodnutí jsou **Charakteristiky burzovního systému** pro obchodování dodávek elektřiny a plynu a **Informační list** k nákupu elektřiny a zemního plynu na burzovním trhu.

2. Výběr dohodce

Na komoditní burze obchodují podle zákona o komoditních burzách účastníci obchodování prostřednictvím zprostředkovatele, který je označován v burzovní terminologii jako dohodce.

Dohodce je členská společnost komoditní burzy, které burzovní komora povolila zastupovat při obchodování na burze jiné účastníky a zprostředkovávat uzavírání obchodů.

Zájemce o obchodování na komoditní burze si proto nejprve zvolí dohodce a uzavře s ním smlouvu o zprostředkování komoditních burzovních obchodů.

Zájemce o obchodování se silovou elektřinou a se zemním plynem si může vybrat ze **seznamu dohodců** uvedených na internetových stránkách burzy www.cmkbk.cz, v sekci Energetická burza, část Manuál obchodování.

Při výběru dohodce pro zastupování při nákupu elektřiny a plynu na ČMKBK jsou obvykle poptávány následující činnosti:

- poskytnutí odborného poradenství a součinnosti při nastavení optimálních základních parametrů pro nákup elektřiny a plynu na ČMKBK na základě zadavatelem poskytnutých údajů o stávajícím stavu odběru elektřiny a plynu;
- zpracování příkazu k obchodování pro nákup elektřiny a plynu na ČMKBK;
- vlastní zastupování zadavatele při nákupu elektřiny a plynu na ČMKBK.

Pro zpracování nabídky zadavatel dodává orientační údaje o spotřebě elektřiny a plynu, počtu organizačních složek, resp. počtu odběrných míst.

3. Analýzy stávajících odběrů energií

Předpokladem úspěšného nákupu je dobrá příprava, což v případě nákupu energií znamená provedení analýzy stávajících spotřeb.

Rozbor musí obsahovat zejména přehled odběrných míst, jejich rozdělení podle technických a obchodních parametrů, hodnoty odběrů, časové a technické parametry, cenové a platební podmínky odběrů v příslušných odběrných místech a nejbližší možný termín a způsob ukončení smluvního vztahu v příslušném odběrném místě.

Dalším předpokladem je docílení maximální centralizace (sdružení) poptávky, tedy snaha nakoupit v jeden okamžik za jednu cenu pro maximální počet odběrných míst. U veřejného zadavatele to v optimálním případě znamená nakoupit energie nejen pro všechna vlastní odběrná místa, ale i odběrná místa veřejným zadavatelem zřizovaných organizací a společností. Právně je tento postup upraven **institutem centrálního zadavatele**, kdy je mezi veřejným zadavatelem jako centrálním zadavatelem a jím zřizovanými organizacemi a společnostmi uzavřena **pisemná smlouva**, která upravuje jejich vzájemná práva a povinnosti ve vztahu k centralizovanému nákupu.

4. Registrace v Registračním centru ČMKBK

Dalším krokem na cestě k obchodování na ČMKBK je registrace zadavatele v Registračním centru ČMKBK. Při té je již zastupován dohodcem, se kterým uzavřel smlouvu o zprostředkování.

Podmínky registrace jsou zjednodušeny na tyto úkony:

- zadavatel vyplní Žádost o zařazení do evidence účastníků obchodování a podepsanou ji předá dohodci;
- zadavatel vyplní standardizovanou Plnou moc k zastupování při uzavírání burzovních obchodů a podepsanou ji předá dohodci;
- zadavatel předá dohodci výpis z obchodního rejstříku ne starší než 3 měsíce, nebo z jiné evidence, má-li v ní být zájemce zapsán podle zvláštních předpisů;
- zadavatel předloží další relevantní doklady, vyžádá-li si to Registrační centrum burzy;
- dohodce při registraci uhradí za zadavatele jednorázový poplatek za registraci a za vstupenku (celkem Kč 4.000 + DPH) a následně jej zadavateli přeúčtuje.

5. Vlastní nákup silové elektřiny/zemního plynu

Dohodce ve spolupráci se zadavatelem a podle jeho pokynů připraví Přihlášku aukce, kde jsou vyplněny všechny relevantní parametry nákupu. Tuto Přihlášku aukce dodá makléř do Registračního centra burzy nejdříve jeden měsíc a nejpозději jeden týden před datem konání aukce.

Makléř zastupuje zadavatele i při vlastní burzovní elektronické aukci. Po skončení aukce zaznamená Registrační centrum uzavřený burzovní obchod. O výsledku obchodování vyrozumí burza neprodleně dohodce, který informuje zadavatele.

6. Transakční náklady

Za uzavřený obchod hradí zadavatel burzovní poplatky, které z finančního objemu uzavřeného obchodu vyúčtuje burza v souladu se **Sazebníkem poplatků**.

V případě, že burzovní obchod nebude uzavřen, burzovní poplatky nejsou účtovány a zadavatel do Registračního centra podává novou Přihlášku aukce (např. s upravenými parametry nákupu).

7. Smlouvy na sdruženou službu dodávky elektřiny/plynu

Po uzavření obchodu vystaví Registrační centrum závěrkové listy (smlouvy) mezi vítězným dodavatelem a zadavatelem (resp. příslušnými subjekty zadavatele). Dohodce do 5 pracovních dnů odešle závěrkové listy zadavateli.

Nezbytným předpokladem završení celého procesu je řádné ukončení stávajícího smluvního vztahu na odběr elektřiny a plynu (výpovědi podává za součinnosti dohodce zadavatel) a provedení příslušných úkonů souvisejících se změnou dodavatele (registraci změny u OTE, a.s. a u příslušného distributora zajišťuje již nový dodavatel).

Tisková zpráva

Obchody s energiemi pro konečné odběratele na energetickém trhu Českomoravské komoditní burzy Kladno se loni přiblížily hranici 2,5 milionů megawatthodin

Kladno 4. 1. 2012 – Dodávky elektřiny a zemního plynu pro konečné odběratele v objemu atakujícím 2,5 milionů megawatthodin (MWh) byly loni kontrahovány na Energetické burze, trhu s energiemi organizovaném Českomoravskou komoditní burzou Kladno (ČMKBK). Proti roku 2010 tak objem obchodů vzrostl více než pětinasobně. Z celkového objemu loni zobchodovaných energií s dodávkou v roce 2011 až 2013 představovaly obchody s plynem 51,3 procenta, tj. 1,16 mld. Kč (1.691 gigawatthodin). U komodity elektřina pro konečné odběratele pak byly kontrahovány dodávky za 1,1 mld. Kč (774 GWh). Záměrem ČMKBK je být centrálním tržním místem pro obchodování dodávek energií konečným odběratelům v ČR. Vzhledem k dynamickému rozvoji trhu dodávek energií v roce 2011 lze předpokládat objem kontrahovaných dodávek v roce 2012 až na úrovni 4 miliony megawatthodin energií.

Komentář k obchodování s energiemi na ČMKBK v roce 2011

Cenový vývoj elektřiny a zemního plynu s dodávkou konečným odběratelům

Cena elektřiny na počátku roku 2011 navázala na mírně kolísavý vývoj z přelomu roku 2010 a 2011, aby se po událostech v Japonsku a následném odmítnutí jaderné energetiky německou spolkovou vládou vydala v 10. až 17. týdnu prudce vzhůru.

Cenový růst elektřiny v hladině nízkého napětí na Energetické burze ČMKBK pak v květnu kulminoval na 1469 Kč za MWh a poté přešel v setrvalý mírný pokles se zvýšenou volatilitou od 36. týdne do závěru roku. Obdobný vývoj lze sledovat i u obchodů s elektřinou v hladině vysokého napětí, kde cena po své stabilizaci na 1480 Kč/MWh počátkem května setrvala mírně klesala s prakticky jediným výraznějším výkyvem směrem vzhůru ve 37. týdnu. Poté se cenová hladina ustálila v rozmezí 1376 až 1462 Kč/MWh, aby v samém závěru roku poklesla až na 1370 Kč/MWh. První kontrakty na dodávku elektřiny v roce 2013 byly uzavřeny ve 29. týdnu a cenový vývoj korespondoval s cenou kontraktů na rok 2012.

Cenový vývoj při obchodování zemního plynu byl ve srovnání s elektřinou méně volatilní. Ceny plynu na začátku roku navázaly na mírně rostoucí trend z konce roku 2010 a postupný růst z úrovně 650 Kč/MWh se zastavil na hladině 720 Kč/MWh ve 12. týdnu, aby po mírném poklesu na úroveň atakující hranici 680 Kč/MWh (24. týden) se trend znovu obrátil v růst až na úroveň 740 Kč/MWh (38. týden), kde cena dodávek plynu pro konečné odběratele (maloodběr) pro rok 2012 kulminovala. Poté už následoval postupný pokles cen atakující ve 49. týdnu dokonce úroveň 650 Kč/MWh, ale v samém závěru roku se cena ustálila na hladině 680 Kč/MWh.

Struktura účastníků obchodování

Meziroční nárůst obchodů ze 426 gigawatthodin (GWh) energií v roce 2010 na loňských 2.465 GWh lze přičíst zejména masivnímu vstupu účastníků obchodování z řad orgánů veřejné správy. Burzovní trh je podle zákona o veřejných zakázkách relevantním místem pro nákup energií veřejnými zadavateli a právě tato forma nákupu pak z jejich pohledu eliminuje všechny nevýhody klasických výběrových řízení.

Z cca 1.550 oprávněných subjektů obchodování na Energetické burze ČMKBK představovali loni veřejní zadavatelé většinu. V loňském roce tak z celkového počtu 3.456 kontraktů jich bylo veřejnými zadavateli realizováno 3.150.

Z velkých zadavatelů využily v loňském roce energetický trh ČMKBK k nákupu energií rezorty ministerstva spravedlnosti, ministerstva obrany, ministerstva životního prostředí a ministerstva vnitra. Jimi nakoupené energie představují objem 952 GWh elektřiny a zemního plynu. Výrazný posun pak meziročně nastal u obchodování krajů, kde ke Zlínskému a Moravskoslezskému kraji se loni připojily kraje Plzeňský, Středočeský, Královéhradecký, Pardubický a Olomoucký. Jejich obchody se na celkovém loňském objemu zobchodovaných energií podílely cca 30 procenty (téměř 743 GWh energií). Vedle toho na ČMKBK loni nakoupilo více než 50 měst a obcí, jejichž podíl na celkové bilanci obchodů činil 18 procent. Portfolio účastníků ještě doplňuje několik výzkumných ústavů, provozovatelů celostátních médií, vysokých škol, celostátních úřadů a dopravních podniků.

Zajímavé je sledovat skladbu kontraktů podle oboru činnosti nakupujících. Největší podíl na kontrahovaných energiích měly školy, školská a vzdělávací zařízení (808 kontraktů), následované sociálními zařízeními (253 kontraktů). Kulturní organizace krajů a měst nakoupily energie ve 130 případech, dalších 116 kontraktů pak připadlo na společnosti spravující infrastrukturu měst, obcí a krajů, jako jsou správy a údržby silnic, tepelné podniky, dopravní podniky, vodárenské společnosti, správy bytového fondu atd. Na ČMKBK dále nakoupilo 48 zdravotnických zařízení (z toho 21 nemocnic) a 10 organizací spravujících sportovní zařízení (zimní stadiony, koupaliště, akvaparky, sauny, víceúčelové sportovní haly apod.).

V roce 2011 se na obchodování s energiemi na ČMKBK podílelo 15 dodavatelů, z nichž se někteří orientují pouze na jednu z komodit, ale většina v současné době obchoduje jak s elektřinou, tak se zemním plynem. Na burzovní kontraktaci dodávek energií konečným odběratelům oceňují zejména rychlost obchodování v burzovním elektronickém systému, jednoduchou a rychlou administrativu kontraktů a celkově bezpečné, transparentní a kultivované prostředí zajištěné státním dohledem nad komoditní burzou.

Bilance obchodovaných množství energií

Z celkového objemu energií zobchodovaných v roce 2011 na ČMKBK představovaly více než polovinu obchody se zemním plynem (51,3 %). Ve srovnání s tím byl v roce 2010 poměr elektřiny a zemního plynu 75 : 25 ve prospěch elektřiny.

Ve čtvrtletním srovnání bylo z hlediska obchodovaných objemů nejsilnější 4. čtvrtletí (1.006 GWh za 911 mil. Kč), těsně následované 2. čtvrtletím (913 GWh, resp. 703 mil. Kč) a s velkým odstupem letním 3. čtvrtletím (145 GWh, 613 mil. Kč) a „rozjezdovým“ 1. čtvrtletím (46 GWh a 34 mil. Kč).

Z bilance měsíčních objemů zobchodovaných dodávek energií pak vyplývá, že velké objemy, které se kumulovaly do 2. čtvrtletí, měly svůj vrchol v měsíci dubnu (uzavřeny kontrakty na dodávku 486 GWh energií za 335,4 mil. Kč). Ve 4. čtvrtletí a v celém roce 2011 byl rekordním měsícem listopad s kontrahovanými dodávkami 827 GWh za celkových 730 mil. Kč.